

dissabte, 29 de març de 2003

Educació secundària. Identitat secundària?

APELLC

JOAN CHAVARRIA

La llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu va ser per a la Conselleria d'Ensenyament una oportunitat històrica, pedagògica i lingüística. Els decrets que desplegaven aquesta llei feien ressaltar que, històricament, les èpoques de millor qualitat i renovació pedagògica del nostre país havien coincidit amb les de més alta catalanització de l'escola, en continguts, actituds i valors. L'incompliment d'aquests decrets -sobretot a la secundària-, però, ha fet saltar l'alarma. És evident que s'està produint una aplicació a la baixa dels continguts curriculars propis d'una escola catalana i una regressió del compromís de part del professorat amb la llengua de l'ensenyament. Ara ens adonem que a mesura que s'ha anat normalitzant l'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular, s'ha anat deixant de banda sobretot el compromís lingüístic que s'havia pres amb els pares, la convicció professional dels claudres i, fins i tot, les estratègies didàctiques. El desconcert actual sobre els usos lingüístics en els centres, accentuats amb l'arribada de l'alumnat estranger, fa que sigui imminent una acció per prendre noves mesures per part de l'administració educativa i dels centres, per reprendre una altra vegada el procés de fer normal l'ús de la llengua des de la nova realitat actual. Des de l'inici del nou sistema educatiu s'ha exposat clarament quines eren les funcions educatives de la transmissió cultural, el desenvolupament de les capacitats de l'alumnat, la preparació per a la convivència en societat i la instrucció per al món del treball. Ara bé, ¿hi són presents, actualment, els elements que ajuden a integrar l'alumnat a la societat i al país on viu, a conèixer els signes d'identitat propis de Catalunya, a través de la història, la societat, el patrimoni artístic i científic i les tradicions del país? ¿Es coneix bé quin ha de ser el nostre model cultural que es prengui com a referència? ¿Com s'ha d'integrar la transmissió de la llengua i la cultura catalana amb la diversitat de llengües i cultures en contacte dins de la nostra societat actual? Fa més de quinze anys que López del Castillo en el llibre Quina llengua i quina escola afirmava: «L'objectiu d'una política lingüística per a la nostra escola no podia pas ser només l'ensenyament del català, sinó l'arrelament al català a dins de l'arrelament a la pròpia societat, al propi país, i com és natural a dins d'una escola íntegrament catalana pels continguts i per la llengua, per a tothom. Tot plegat no es pot aïllar d'un plantejament integral i integrador. Ni tampoc l'aprenentatge del català no es pot reduir a la transmissió d'uns coneixements lingüístics acadèmics, sinó que ha de ser un aprenentatge alliberador alhora que integrador.» S'ha suposat que la llengua, després de la llei de política lingüística, anava sola, i una llengua mai no va sola, s'ha d'empènyer per part de tots. Pensar que la llengua ha entrat a la normalitat és el que realment ens volen fer veure alguns, però és un error. Sempre hi fan falta incentius. [D'aquestes qüestions sobre l'àmbit educatiu que formen part del context en què ens movem en parlarem el dia 1 d'abril a dos quarts de set del vespre a l'Antiga Audiència de Tarragona.]